

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
seminarju (Knabenseminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis
se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Kaj se pripravlja v Evropi.

Malo pred Božičem, pred praznikom, ki nas spominja na rojstvo božjega deteta, prišedšega na ta svet, da bi ljudem podelilo mir, so v državnem zboru valed hude borbe sklenoli brambeno postavo na 10 let. Dali so avstrijskemu cesarju v roke zopet vojno silo, kakoršna je Avstriji treba, ako se boče ohraniti vpričo tega, kar se v Evropi pripravlja. No, in kaj se pripravlja nevarnega? Silna zapadno-evropska republika, ki pa utegne poroditi strašno socijalistično revolucijo in maščevalni boj l. 1870 potlačeni in žaljeni Francozov zoper Bismarkovo Nemčijo. To je vsakako mogoče. Prikazni stopajo na den, ki vse na kaj takšnega kažejo. Francozi so se namreč v 10 letih zopet okrepili in strahovito orožali. Vodil jih je nekaj časa opazni stavec Thiers, potem pravico-ljubni maršal Mak-Mahon, a sedaj je francoske republiki predsednik freimaurerski advokat Grevy, ki pa le tako pleše, kakor mu piska glavar vseh evropskih freimaurerjev, jud Gambeta. Ta streže očividno po predsedništvu, vendar kot previden mož nadelava si pot in išče le ugodne prilike. Ko bo ta prišla, tedaj bo Gambeta zasedel predsednikov stol, okoli katerega uže sedaj kot novi ministri stojijo sami freimaurerji in udani prijatelji Gambetovi. Francoska republika bo takrat popolnem v freimaurerskih rokah in tedaj gorjé Evropi, posebno tistim vladarjem, ki so mnogo let krščanstvo pomagali zatirovati, delovanje sv. Cerkve ovirati ter freimaurerstvo rabili za svoje častilakomne namere. To velja posebno prusko-nemškemu cesarju, italijanskemu in španjskemu kralju. Pruski kralji so sami se vpisati dali freimaurerjem, to pa zato, da bi ž njihovo pomočjo celo Nemčijo pograbili, kar se je zgodilo. Za prvo darilo moral jim je cesar dovoliti preganjanje katoličanov. Jednako je pije-monteška rodbina kraljevska pridobila celo Italijo, a morala dovoliti, da se je papež oropal in svetej katoliškej Cerkvi storila največja krivica in zatirovanje. Španjskega kralja Alfonza so freimaurerski vodje pozvali na kraljevski prestol, da so

leži spodrinoli pravega, postavnega in zvesto katoliškega kralja don Karlosa. Toda sedaj se freimaurerjem zdi, da so dovolj dolgo dvorili omenjenim kraljem, ter jih bočejo odpraviti in osnovati veliko republiko, kakoršna je v Severni Ameriki. Odtod strahoviti in pogosti napadi na cesarje in kralje. Nobeling, ki je lani nemškega cesarja nevarno obstrelil, bil je rodod jud in svojega znamenja freimaurer. Mladi Gonzalez, ki je pretečeni teden v pištolo sprožil v španjskega kralja in kraljico, se nič ne kesá, marveč mirno in odločno pravi, da je najet in poslan morivec ter da za njim pride drugi, tretji, dokler ne bo kralj pregnan ali umorjen. Zato ni celó neverjetno, kar nekatere novine pišejo, namreč da bodo v tistem trenutku, ko v Parizu Gambeta da uže dogovorjeno znamenje, takoj popihali iz Madrida španjskega iz Rima pa italijanskega kralja ter proglasili veliko romansko (španjsko-italijansko-francosko) republiko. To se utegne v kratkem zgoditi in celó brez velikega šundra in vreša, ker so generali, oficirji, ministri in uradniki večjidel ondi povsod — freimaurerji!

Kaj bo potem, to se da nekoliko iz predznamenj uže domisliti. Mogoče je, da bodoča romanska republika računa z ruskim narodom, kder strahovita zarota tajnih rovarjev „nihilistov“ po vsej sili carja umoriti hoče in osnovati slovensko republiko. Obedve republiki bi potem svoje narode zavalile na Bismarkovo nemško cesarstvo, je razdjali pobivši ali izgnavši vse tamošnje vladarje s cesarjem vred. Tako bi se porodila tretja republika v Evropi, namreč nemško-germanska! Da je to eden izmed glavnih in konečnih namenov evropskega freimaurerstva, o tem ne moremo več dvomiti. Vprašanje le je, ali je mogoče to še zabraniti in kako se bo tukaj godilo Avstriji, sv. katoliškej Cerkvi? Premislita vredno je vsakako, da je na Ogerskem vse polno freimaurerskih lož (shodnic), in celó bivši minister Andrassy vpisan in da se pri nas freimaurerjev nihče dotakniti ne upa, čeravno so jim shodnice prepovedane? Katoliško Cerkvo čaka britko mučeništvo, posebno

če nastane socijalistična revolucija. Toda potem pridejo za njo gotovo veseli časi, kakor po strahovitej nevihti solnce tem ljubeznivejšje prisije na zopet jasno nebo! Človek ni zver, on reda, krščanskega reda, dolgo pogrešati ne more.

Jožef Virk.

(† 4. januarja 1880.)

J. S. Že prve dni novega leta, namreč 4. januarja, nam je nevmisljena smrt pokosila enega izmed najiskrenejših in najmarljivejših narodnjakov na Štajerskem. Omenjenega dne je namreč umrl v 70. letu svojega življenja Jožef Virk, župnik v Ločah in marljiv pisatelj in pesnik slovenski. Pokojni je bil blaga duša, za vse dobro vnet in do zadnjega izdihljeja neumorno delaven. Svoje govore še si je vedno pisal ali vsaj načrtal, in pesmic je v starih letih menda več zložil, kakor v svoji mladosti. Pred nekterimi leti smo z lastnimi očmi videli, kako lepo je imel vse svoje rokopise uredjene; samih pesmi je bilo okoli 20 zvezkov, in pri vsaki pesmici je bilo vestno zaznamovano, če je že kde tiskana in če je pri tiskani kaj spremenjeno. Vsiljeval se ni nikomur, ali če ga je kdo kaj poprosil, storil mu je gotovo; zlasti z govorom ali s kako pesmico je bil povsod pripravljen. Spominjamo se, da smo med rokopisi videli: „Govor na Žavskem taboru“, in na koncu pripis: „Ni bilo priložnosti, da bi ga bil govoril“. Pri kat. političnem društvu v Konjicah je bil Virk najzanesljivejši govornik; h godovanju sosednih duhovnikov je prinesel vsakokrat kako pesmico in skoro v vseh za narodno reč važniših okoliščinah je Virk s svojimi pesmicami spodbujal, tolažil ali razveseljeval. — Upamo, da bo nam kdo izmed njegovih prijateljev njegovo slavno življenje obširneje opisal, zlasti pa prosimo častite duhovnike, ki imajo pri njegovi zapuščini kaj opraviti, naj pazijo, da se njegovi rokopisi ne razmečejo in zapravijo, kakor se tolikokrat zgodi. Pokojnega zadujo pesmico dobil je menda „Slov. Gospodar“; kajti ko je 28. decembra poslal naročnino za sebe in nektare kmete, napisal je na nakaznici tudi sledečo čestitko za novo leto „Slov. Gospodarju“:

Po vsem sveti — v novem leti
Naj te krasi, — kratkočasi
Slave in ljubezni žar!
Srečno živi, — nevmorljivi
Moj slovenski Gospodar!
Ves Tvoj Jožef Virk m. p.
Ločki.

Gospodarske stvari.

Ne podirajmo samo lesov, ampak skrbimo tudi za njihov nasad.

II. Gozd daje človeku tudi veselje do življenja. Ako človek vidi, da mu njegovo upanje na ko-

nečni dobiček vedno bolj in bolj raste in gotovejšje prihaja, se mu v srcu tudi veselje do življenja budi in tako tudi življenje podaljša.

Skoraj vsaka kmetija ima nekoliko zemljišča, ki je prazno, neobdelano, nektera več, druga manj, nektera pa prav veliko. Taka zemljišča se morajo spremeniti v gozde. Toliko večje vrednosti boče potem celo posestvo. Kako izdatno more tako oče skrbeti za blagostanje svojega sina prihodnega posestnika očetove kmetije! Saj je človek prav za prav le najemnik ne lastnik tega ali onega posestva. Lastnik je le Bog, ki ga prej ali slej na račun od gospodarstva pokliče. Dolžen je toraj posestvo v boljšem stanu naslednikom zapustiti, kakor ga je prevzel.

V desetih do dvanajstih letih marsikteri drevesni nasad že dobiček prinaša. Zlasti so brezovi nasadi, ki v tem oziru prava čuda delajo, in sicer na zemljišču, na katerem morda nič drugega ne priraste, ko mah in resje. V dvajsetih letih prirastejo smrekovi nasadi že prav veliki in dajejo korist. Ravno tako tudi borovi. Med take hitro rastoče drevje se pa lahko brasti, javori itd. zapored zasajajo, ki potem tam, kjer je bila pred kratkimi leti še pusta goličava, prijetne drevesne griče delajo in gledavcu oko razveseljujejo. Bosa je, če nekteri kmetovavci trdijo, da se na popisani način ne da vrednost posestva, da, celega kraja povišati. Posestvo in kraj postane več vreden v očeh pametnih ljudi.

Kmet, ki ima toliko zemljišča, kolikor pri nas navadni kmeti, mora skrbeti, da posestvo v boljšem stanu naslednikom zapusti. Kdor za to ne skrbi, skoraj ni več vreden ko gruda zemlje, katero je s težavo obdeloval. Vsak posestnik mora gledati, da ne postane samo začetnik koristnih, ampak tudi lepih reči. Gozdi so pa nekaj zelo lepega. So razun pridelovanja žita, krompirja, koruze še mnoge druge reči, ktere spadajo v delokrog dolžnosti kmetovavčeve. Tudi njegovo delo ima više namene. Kraj, kterega smo pomagali z lastno roko, z lastnim trudom lepšati, nas povzdiguje nad vsakdanje težave in sitnosti. Domačija nam prihaja od dne do dne bolj ljuba. Ljubezen do domovine poganja tudi že tukaj svoje korenine, in človek postane domoljub, ker vidi, da se njegove koristi in koristi domovine stikajo.

Netopirji, pirožleki ali mračniki so koristne živali.

M. Netopirji tudi pirožleki ali mračniki niso posebno lepe živalice ali so tim koristnejše. Pogled teh živali se nam stуди pa tudi način, kako nekakošno tibotapno o mraku po zraku sem ter tje letaje, ni ravno kaj prijeten in za nje govoreč. Vendar pa je netopir proti ponočnim letajočim mrčesom to, kar je lastovka proti podnevnim. In če imamo lastovko za ljubo domačo ptičico, katero preganjati povsodi velja za velik greh in nespametno barbarstvo, tako bi to moralo tudi o netopirju veljati. Netopir je mesožerec in živi le o ži-